

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus IV. De solutione indebiti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

solvere debita supra dicta sententiam ipsam sine difficultate qualibet relaxetur, ubi apparet, solum removeri excommunicationem, quæ tendit in personam. Not. 3. magis receptam esse opinionem, quod Clericus renuntiare non possit beneficio competentis; cum huiusmodi beneficium pauperibus Clericis concessum sit, ne cogantur mendicare in opprobrium totius ordinis Clericalis; sic Covarr. l. 2. variar. c. 1. n. 38. Marta de iurisdic. p. 4. casu 42. n. 21. & alii, dissentiente Molina de Just. tr. 2. D. 571. a n. 25.

ARTICULUS IV. De solutione indebiti.

1925 **S**uppon. indebitum esse, quasi contractum, reinitum, quo is, qui rem indebitè, per errorem solutam accepit, ad eandem reddendam obligatur; *itemis, cui, Instit. de oblig. quæ ex quasi contractu ibi: is, cui quis per errorem non debitum solvit quasi ex contractu debere videtur. potest autem aliquid tribus potissimum modis esse indebitum; 1. indebitum naturaliter, & civiliter; 2. indebitum naturaliter, sed debitum civiliter; 3. indebitum civiliter, sed debitum naturaliter: his præmissis: Quæstio est, qualiter, qui solvit indebitum, repetere possit solutum? de hac quæstione aliquid habetur in c. *fin. h. t.* ubi Gregorius IX. sic loquitur: *is qui conqueritur indebitam pecuniam se solvisse, probare tenetur, quod indebite sit soluta, nisi ejus adversarius, solutionem inficiens, exinde convincatur: tunc enim diffidenti onus incumbet probandi, quod debitum accepisset, seu id, quod accepit, debitum fuisse; sic Gregorius.**

1926 Ad resolvendam porro quæstionem traduntur communiter sequentes regulæ; prima est; quod, qui ex errore solvit indebitum naturaliter, & civiliter, possit solutum condicere, seu repetere, L. 1. & seq. ff. de condic. in deb. ibi: *Et quidem si quis indebitum ignorans solvit per hanc actionem condicere potest sed si sciens se non debere, solvit, cessat repetitio.*

1927 Secunda est, quod, qui solvit indebitum naturaliter sed debitum civiliter, solutum repetere possit, Gloss. in c. *fin. h. t.* V. *indebitum* quod procedit, sive solverit ex ignorantia facti, sive juris; sic Abbas in dict. c. *fin. n. 14.* & Gloss. ibid. V. *indebitum*; tertia est, quod, qui per errorem facti solvit indebitum civiliter, debitum tamen naturaliter, possit solutum condicere; secus si

per errorem juris; prima pars est ex L. 6. & 8. ff. de juris, & facti ignorantia; secunda vero ex L. 10. C. eod. junct. Gloss. V. *cum quis* ex L. 2. ff. eod.

Quarta est, quod, qui habet exceptionem perpetuam favorabiliter (qualis est exceptio Vellejani) repetere possit solutum per errorem, sive juris, sive facti, L. 26. & 40. ff. de condic. in deb. quinta est, quod sciens indebitum, & tamen solvens, solutum repetere non possit, L. 1. & 26. ff. eod. L. 9. C. eod. quia præsumitur purè donare; sexta est, quod, qui debet sub conditione propriè dicta, & ante illius eventum solvit per errorem, condicere possit solutum, tanquam indebitum, L. 16. ff. eod. Septima est, quod conditio indebiti competit etiam in casu, quo quis dubitans an debeat solvit, *revera indebitum*, L. *fin. C. de condic. in deb.* & competit etiam hæredi, & contra hæredes, L. 12. ff. de condic. in deb. si dominus dedit domino indebitum, competit illi contra ipsum; si Procurator Procuratori, competit Procuratori contra Procuratorem, L. 6. ff. eod. potest tamen huic actioni renuntiare, ut late probat Haunoldus cit. n. 1168. Ex his coll. quod error debeat esse in solvente, ut conditio indebiti locum habeat; nam si in accipiente esset scientia indebiti, solventi per errorem competeret conditio furtiva, l. 18. ff. de condic. furti.

Hæc conditio indebiti cessat 1. quando ex causa juramenti aliquid solutum est, quod re ipsa fuit indebitum; nam tale juramentum habet vim transactionis, & servari potest; secundo, si sine dolo fuit transactum, L. 65. §. 1. ff. de condic. in deb. tertio, si indebitum solutum est ex causa iudicati; Haunoldus tom. 4. tr. 10. n. 1157 quarto, si solutum est ex causa declinandi periculum, quod quis subiret, si negans debitum convinceretur debitor, & gravius puniretur; quia talis videretur transigere voluisse; quinto, si quid solutum est ex causa pietatis; L. 32. §. 2. ff. de condic. in deb. sexto, si naturaliter obligatus, sed in iudicio absolutus, postquam sententia transivit in rem iudicatam, nihilominus solvat, L. 23. ff. de condic. in deb. septimo, quando quis debet hoc vel illud, alternative, & per errorem putat se debere copulative, adeoque utrumque solvit, electio in conditione est debitoris solventis, non Creditoris, L. 10. C. de condic. in deb.

QUÆ